

Η ιστορία του αγάλματος : Η Αφροδίτη της Μήλου

Από τα πιο διάσημα και πολυθρύλητα αγάλματα της αρχαιοελληνικής τέχνης. Ανακαλύφθηκε το 1820 στη Μήλο και από το 1821 κοσμεί το Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι.

Η Αφροδίτη της Μήλου (Venus de Milo για τους αλλόγλωσσους) είναι ένα πιο διάσημα και πολυθρύλητα αγάλματα της αρχαιοελληνικής τέχνης. Ανακαλύφθηκε το 1820 στην τουρκοκρατούμενη Μήλο και από το 1821 κοσμεί το Μουσείο του Λούβρου στο Παρίσι.

Δημιουργία της ύστερης ελληνιστικής περιόδου (τέλη του 2ου π.Χ αιώνα), το ύψους 2.02μ και βάρους 900 κιλών μαρμάρινο άγαλμα, εικονίζει την θεά της ομορφιάς και του έρωτα, ημίγυμνη να φοράει μόνο το ιμάτιο δεμένο γύρω από τους γοφούς της. Τα δύο χέρια που λείπουν, πρέπει να καταστράφηκαν είτε κατά την ανασκαφή είτε κατά την μεταφορά.

Αρχικά πιστευόταν ότι η Αφροδίτη της Μήλου ήταν έργο του Πραξιτέλη ή του Σκόπα, σήμερα πλέον είναι εδραία η πεποίθηση στους ειδικούς, ότι είναι έργο του γλύπτη Αλέξανδρου από την Αντιόχεια.

Η ανακάλυψη του αγάλματος και η φυγάδευσή του στην Γαλλία

Το άγαλμα είχε μια περιπετειώδη διαδρομή μέχρι να φτάσει στο Μουσείο του Λούβρου. Ανακαλύφθηκε στις 8 Απριλίου 1820, όταν η σκαπάνη του χωρικού Γεωργίου Κεντρωτά, που καλλιεργούσε το χωράφι του, προσέκρουσε σε ένα λίθινο υπόγειο θόλο, κάτω από τον οποίο ήταν τοποθετημένο το άγαλμα. Ο Κεντρωτάς, όταν συνήλθε από την έκπληξη, παρέλαβε το πολύτιμο εύρημα και το έκρυψε με πάσα μυστικότητα στην οικία του.

Όμως το μυστικό γρήγορα κοινολογήθηκε και έφτασε στα αυτιά τόσο του προξενικού πράκτορα της Γαλλίας στην Κωνσταντινούπολη όσο και των προκρίτων της Αθήνας. Ο πρώτος ενημέρωσε τον ελληνομαθή και αρχαιόφιλο σημαιοφόρο Ντ' Ουρβίλ, μέλος του πληρώματος γαλλικού πολεμικού πλοίου που ναυλοχούσε στην Κωνσταντινούπολη.

Ο Ντ' Ουρβίλ αμέσως έσπευσε στην Μήλο και επισκέφθηκε την οικία του Κεντρωτά. Τόσος ήταν ο θαυμασμός του για το άγαλμα, ώστε επέστρεψε αμέσως στην Κωνσταντινούπολη και ενημέρωσε τον Γάλλο πρεσβευτή για την αξία του. Αυτός διέταξε το πολεμικό πλοίο να κατευθυνθεί στην Μήλο και να τό παραλάβει πάση θυσία.

Εν τω μεταξύ, οι πρόκριτοι της Αθήνας έστειλαν με τουρκικό πλοίο τον ιερέα Βέργη στο νησί με εντολή να μεταφέρει το πολύτιμο εύρημα στην Αθήνα. Ο Βέργης έφθασε στην Μήλο και έπεισε τους ντόπιους και τις τουρκικές αρχές να τού παραδώσουν το άγαλμα. Το συσκεύασε σε ξύλινο κιβώτιο και ήταν έτοιμος να το φορτώσει το πλοίο, όταν για κακή του τύχη έφθασαν οι Γάλλοι. Όταν τελικά το άγαλμα φορτώθηκε στο πλοίο, οδηγήθηκε πρώτα στον Πειραιά πριν ταξιδέψει για τη Γαλλία. Κάποιοι από τους Έλληνες της Μήλου πήγαν στον Πειραιά για να σταματήσουν την αρπαγή του αγάλματος.

Όπως γράφει ο Έλληνας ιστορικός Δημήτρης Φωτιάδης στην εξάτομη «Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης του 1821»:

Στον Πειραιά όταν μαθεύτηκε το γεγονός μαζεύτηκαν στην προκουμαία πάνα από χίλιοι άνθρωποι που προσπαθούσαν να ματαιώσουν την αρπαγή του αγάλματος. Τέτοια ήταν η αντίδραση, που συγκρουστήκαν με το γαλλικό πλήρωμα του πλοίου και τα τουρκικά στρατεύματα.

Το αποτέλεσμα ήταν τραγικό. Πάνω από 200 Έλληνες πέσανε νεκροί και τελικά το άγαλμα της Αφροδίτης της Μήλου φυγαδεύτηκε στη Γαλλία. (μάλιστα λέγεται ότι το ένα χέρι του αγάλματος μέσα στη δίνη της συμπλοκής έπεσε στη θάλασσα και χάθηκε).

Αυτοί λοιπόν οι «αμόρφωτοι» Έλληνες ψαράδες και αγρότες δώσανε τη μάχη της αξιοπρέπειας δίνοντας ακόμα και τη ζωή τους για να υπερασπιστούν το Πολιτισμό τους.

Μπορεί να μην ήταν μορφωμένοι, μπορεί να μην γνώριζαν από Τέχνη όμως ένιωθαν βαθειά μέσα τους ότι το άγαλμα αυτό ήταν μέρος της ιστορίας τους, μέρος της Πολιτιστικής τους παρακαταθήκης που τους είχαν αφήσει οι πρόγονοι τους.

Έτσι αν κάποια στιγμή επισκεφθείτε το Μουσείο του Λούβρου και θαυμάσετε την Αφροδίτη της Μήλου, θυμηθείτε ότι και σ' αυτή την περίπτωση οι κυρίαρχες δυνάμεις της εποχής εκείνης άρπαξαν αυτό το θαυμάσιο άγαλμα που οι Έλληνες το πότισαν με αίμα.

Από το 1821, η Αφροδίτη της Μήλου εκτίθεται στο Μουσείο του Λούβρου και αποτελεί αντικείμενο θαυμασμού για εκατομμύρια επισκέπτες, που συρρέουν κάθε χρόνο στο πιο διάσημο μουσείο του κόσμου.